

Viðvirkjandi sparingunum í Heilsuverkinum:

Sjúklingurinn og av- varandi fara at bíða

Sparing í sjúkrahúsverkinum gongur hart útyvir primeru heilsutænastuna, skrivar Brynhild Danielsen, leiðari av Heilsurøktini

Sum ískoyti til skrivningu um sparingarnar í heilsuverkinum, skal eg koma við viðmerkingum um hvørjar avleiðingar sparingarnar koma at hava fyrri røktina uttanfyrri sjúkrahúsværkið, ta sonevndu primeru heilsurøktina.

Heilsu- og heimasjúkrasystyrskipanin, ella sum vit í dagligari talu kalla hana: Heilsurøktin, er ein rættiliga nýggjur stovnur, ið fór til verka í 1983. Hon varð tá bygd á eitt grundarlag, ið var 10 ára gamalt, og hóast vit hava fingið nakrar uppørmæringar av størvum, eru vit ongan tíð komin upp á tað støðið, har vit kunnu røkja okkara endamálsgreinir til fulnar, og hava hóast tað havt nógv yvirarbeiði, fyrri at røkja mest neyðturvuligu uppgávurnar.

Figging okkara fyrri 1990 verður væntandi sama upphædd sum í 1989, men skal hetta eisini dekkja munandi lønarhækkingar, ið sáttmála-broytingarnar í heyst fóru við sær. So í veruleikanum er eisini talan um í okkara arbeiðsorku.

Tveir arbeiðsbólkar eru undir skipanini, heimasjúkrasystir og heilsusystir, og koma báðir bólkar at verða raktir av sparingunum.

Heimasjúkrasystirarnar í Føroyum hava teir fyrstu 10 mánaðirnar av 1989 vitjað útvið 5.000 heimbúgvandi sjúklingar. Fleiri av hesum sjúklingum eru í skipanini í fleiri ár, meðan onnur bert krevja styttri viðgerðir. Endamálið við arbeiðnum er at veita røkt og viðgerð, so sjúklingurinn kann verða verandi heima undir sjúku, so leingi tað er viðgerðarlaga og sosialt ráðiligt.

Sparingarnar í sjúkrahúsverkinum koma at hava við sær:

At fólk, ið skulu leggjast inn, og sum ikki eru akutt vánalig, men tó sjúk og røktarkrevjandi, koma til at vera liggjandi heima í longri tíð enn fyrr.

Og at fólk verða út-skrivað fyrr enn undir núverandi skipan.

Í báðum førum merkir tað, at fleiri røktar- og viðgerðarkrevjandi sjúklingar verða verandi heima, arbeiðið samanlagt tygri enn nú, samtundis sum orkan til at taka sær av uppgávu, verður minni.

Arbeiðið hjá heimasjúkrasystirunum er bæði viðgerðandi og fyrbyggjandi. Hin fyrbyggjandi parturin, ið kann tykjast tðarkrevjandi í løtuni, men sum uppá longri síkt miðar imóti at gera fólk meira sjálvbjargin, er tann, ið undir slíkum umstøðum fyrst fer fyrri skeytið. Tí ikki vera stundir at tosa við fólk. Tú skundar tær heldur við at gera teg lidna við tað neyðuga, og skundar tær víðari til næsta hús.

Eisini er talan um at niðurlægja stórar partar av Suðuroyar Sjúkrahúsi, og tað eg í hesum viðfangi serliga hugsi um, er tað at allar føðikvinnur skulu flytast til Havnar fyrri at eiga.

Henda skipan ger suðuroyingar enn verri fyrri, enn teir eru nú. Kvinnurnar skulu eiga undir fremmandum umstøðum. Afturat í fáa tær ikki sama tilboð um heilsusystir sum restin av føroyingum, við tað at eingin heilsusystir er í Suðuroy.

Landssjúkrahúsið fær sostatt eini 70-80 fleiri føðingar um árið, umframt tað at deildin, har kvinnur, ið eru sjúkar undir barnsburði, verður spard burtur.

Hetta má so hava við sær, at føðikvinnur verða útskrivaðar fyrr enn tær verða sum nú er.

Kvinnurnar — og teirra familjur, koma sostatt til at hava ein eyka tørv á vegleiðing hesar fyrstu dagarnar heima, og tað kann núverandi arbeiðsmegin hjá heilsusystirunum ikki bera.

Vanliga eru umleið 7 vitjanir til familjuna tað

fyrsta árið barnið livir, og skulu vit átaka okkum eykauppgávur tann fyrsta mánaðan, má skerjast munandi í tí vegleiðing, ið verður givin seinni, og sum familjurnar týðuliga hava vist, at tær hava

tørv á.

Eisini kemur tvørfakliga samarbeiðið, serliga har tað snýr seg um børn, ið eru sjúk, ella hava eitt hvørt brek, í stóran mun at liða undir sama tðarpressi.

Hetta verður skrivað, fyrri at visa á, at ikki ber til at gera niðurskurðir á einum stovni, og vænta, at uppgávurnar verða røktar til fulnar av einum øðrum.

Sjúkrahúsinu kunnu lata vera við at taka sjúklingar inn, ella útskriva teir áðrenn tíðina, so eru teir úti av myndini hjá teimum. Men teir eru tó til enn, og hava framvegis ein tørv fyrri viðgerð, røkt og vegleiðing, og tá tey fakkfolk, ið skulu taka yvir eftir

sjúkrahúsværkið heldur ikki kunnu átaka sær eyka uppgávurnar, er tað sjúklingurinn sjálvur og hansara/hennara avvarðandi, ið koma til at liða undir tí.

Tórshavn
á Tollaksmessu 1989
Brynhild Danielsen
Leiðari av Heilsurøktini

P/F **HELLE**

J. Paturssonargøta 18
Tlf. 17547

ÚTSØLA ALT SKAL ÚT!

**Fríggjadagin 5. jan. kl. 9.00
(Leirvík síðsti dagur: 6. jan.)**

BARNATOY/ BABYTOY

Floyalsbuksur 20,-
1-4 ár

Cowboybuksur 20,-
1-4 ár

Dreingjaskjúrur 20,-

Dreingjapyjamas 20,-

Cowboyjakki 30,-
10-14 ár

Kjólar 30,-
ymiskir Fyrr 298,-

Joggingsett 30,-
9-18 mð. Fyrr 258,-

Baby-skógvar 10,-
Fyrr 58,-

Baby-jakkar 20,-
6-12 mð.

T-Shirt 20,-
v/ shorts Fyrr 148,-

Cowboy »still« 20,-
Stríputar smekkbuksur
uml. 3/4 ár

Bringuklútar 5,-

VAKSIN

Damujakkar 50,-
Fyrr 448,-

Cowboybuksur 50,-
Fyrr 448,-
T.d. LEE Fritt val

Sweatshirts 15,-
Small

Harraskjúrur 30,-
Vanl. prísur 218,-

Sweatshirts 50,-
Walt Disney
Large 398,-

Sweatshirts 50,-
Vendbar Mickey
Vanl. prísur 645,-

Floyalsbuksur 35,-
til damur Fyrr 398,-

...og mangt annað

Hygg inn og fá

okkurt av úrvali

okkara næstan

ÓKEYPIS!

ROCK-

Merki - Brosjur 5,-
Postkort fyrri hvørt

T-Shirts 50,-
Fyrr 198,-

LEÐURVØRUR:

Reimar 75,-
Fyrr 258,-

Armbond 50,-
3 stk. 100,-

Hálsreimar 50,-
198,-

Reimar 99,-
v/ stórum spennu 349,-

Ryggmerkir 25,-
75,-
Fyrr 148,-

Flogg 50,-

Oyraringar, armbond,
sólbrillur, hálsketur o.m.a.

»RÓTIKASSI« 5,-
Fyrr 128 Nú bert

Bond 20,-

Singel plátur 5,-

Compact disc 50,-
Frá

Videofilmar 10,-
til solu frá